

S.Sayısı : 206

Mazbut vakıflara aid akarların tamir ve ihyaları için 2578 sayılı kanun mucibince tavizen alınan 150 000 liranın ödenmesi hakkında kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (I/106)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/2133

27 - IV - 1939

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Mazbut vakıflara aid akarların tamir ve ihyaları için 2578 sayılı kanun mucibince tavizen alınan yüz elli bin liranın ödenmesi hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 19 - IV - 1939 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun âyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Esbabı mucibe

Akar tamirâtı için bütçelere vazedilen tahsisatın kifayetsizliği dolayisile bazı vilâyetlerde bulunan vakıf akarların esaslı tamirleri yaptırılmadığı cihetle kiralarının düşmeğe başladığı görüldüğünden esaslı bir surette tamir ve ihyaları için 1934 senesinde 2578 numaralı kanunla akar ve toprak satış bedellerinden beş senede ödenmek üzere tavizen (150 000) lira alınmıştır.

Bu para ile bir çok vakıf akarlar tamir ve ihya edilmiş ise de daha bir çok tamire muhtaç akarlar mevcut olup bunların da bütçeye mevzu tahsisatla tamir ettirilmeleri lâzım geldiğinden mezkûr (150 000) lira henüz ödenememiştir.

Harab olan vakıf akarların tamirlerine devam edilmesine imkân verilmek için bu (150 000) liradan şimdiye kadar sarfedilmiş olan paralar hangi vilâyetlerde sarf ve istimal edilmiş ise o vilâyetin kanununun meriyet tarihinden sonra elde edilecek mazbut vakıflar akar ve toprak satış bedellerinden ödenerek hesabının kapatılması gerekli görüldüğünden bu maksadla tanzim kılınan kanun lâyihası arz ve takdim kılınmıştır.

Kabul buyrulması ricâ olunur.

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Esas No. 1/106

Karar No. 14

19 - VI - 1939

Yüksek Reisliğe

Mazbut vakıflara aid akarların tamir ve ih-yaları için 2578 sayılı kanun mucibince tavizen alınan 150 000 liranın ödenmesi hakkında ha-hazırlanmış 19 - IV - 1939 tarihli İcra Vekilleri Heyeti kararı ve 20 - IV - 1939 tarih ve 6/2133 sayılı Başvekâlet tezkeresile Yüksek Meclise arz edilen kanun lâyihası encümenimizde Vakıflar umum müdürlüğü memuru mahsusu hazır bu-lunduğu halde konuşuldu.

Mucib sebebler mazbatasına ve verilen izaha-ta nazaran 1934 senesinde 2578 sayılı kanunla mezbud vakıflara aid akar ve toprak satış be-dellerinden 150 000 lira beş senede ödenmek üzere tavizen ve vakıf akarların tamir ve ih-yaları maksadile alınmış ve şimdiye kadar ödene-memiştir. Ödenmemesi için sebep olarak daha bir çok tamire muhtaç akarlar mevcut olduğu ve bunların da bütçeye mevzu tahsisatla tamir et-tirilmeleri lâzım geldiği ileri sürülmekte ve bu paraların sarfedildiği vilâyetlerin kanunun me-riyetinden sonra elde edilecek mazbut vakıflar akar ve toprak satış bedellerinden ödenerek he-sabının kapatılması için izin istenmektedir.

2768 sayılı vakıflar kanununun 12 nci mad-desi (mevkilerine ve temin ettikleri menfaate göre kalmaları gerekli görülmeyen mazbut ve mülhak vakıflara aid akar ve toprakları idare meclisinin kararile satmağa veya başka gayri-menkullerle değiştirmeye umum müdürlüğü sa-lâhiyettar kılmakta ve bu satışlardan elde edilecek paraların tercihan mahallerinde akar satın alınmasına veya yapdırılmasına veya o vakfın mev-cud akarının tamirine sarf ve tahsisini âmir bu-lunmaktadır.

Bu maddeyi göz önünde tutan Maliye encü-meni verilen izahatı kâfi görerek kanun lâyiha-sını borcun azamî beş seneye kadar ödenmesi kay-dile kabule ekseriyetle karar vermiştir.

Bu mazbatanın muharriri neden bu karara iştirâk etmediğini aşağıda görülecek muhalefet

şerhile izaha çalışacaktır.

Havalesi uyarınca Bütçe encümenine gönde-rilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Maliye En. Rs.	M. M.	Kâ.
Ağrı	Afyon K.	Rize

Ihsan Tav

Afyon K.	Bursa	Gazi Anteb
<i>Haydar Çerçel</i>	<i>Dr. G. Kahraman</i>	<i>A. Aksu</i>

İstanbul	Kayseri	Kırklareli
<i>A. Bayındır</i>	<i>Ö. Taşçıoğlu</i>	<i>H. Kuleli</i>

Kırşehir	Manisa
<i>İ. Özkan</i>	<i>F. Kurdoğlu</i>

Şu sebeblerle Encümenin kararma muarızım

1 — 2762 sayılı Vakıflar kanununun 12 nci maddesi ile Vakıflar umum müdürlüğüne ve-rilmiş olan salâhiyet mazbut ve mülhak vakf-lara aid akar ve toprak satış bedellerinden bu yüz elli bin lirayı kapamağa kâfi geldiğine gö-re bu salâhiyetin yeni bir kanunla teyidine lü-zum yoktur.

2 — Bu yüz elli bin lira gene mülhak ve mazbut vakıfların tamir ve ihyasına sarfedildi-ğine göre,

A - Ya ihya ve tamir edilen binaların geli-rinden amorti edilerek,

B - Ya on ikinci maddenin verdiği salâhiyet kullanılarak,

C - Yahud her yıl bütçesine icab eden tahsisat konarak beş yılda ödenmek icab ederdi. Bu imkânlar bu gün dahi mevcuttur. Sadece ödeme müddetinin beş yıl temdidi hakkında bir mad-delik bir kanun maksada yeter.

3 — Lâyihanın şekli hazır bu günden itiba-ren beş yılda behemahal yüz elli bin liralık akar ve toprak satışına mezuniyeti tazammun edeceği için kabulüne taraftar değilim.

Rize mebusu

K. Kamû

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 103

Esas No. 1/106

16 - IX - 1939

Yüksek Reisliğe

Mazbut vakıflara aid akarların tamir ve ihya-ları için 2578 sayılı kanun mucibince tavizen alın-an 150 000 liranın ödenmesi hakkında olup Başvekâletin 27 - IV - 1939 tarih ve 6/2133 sa-yılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Maliye encümeni mazbatasile birlikte Encümenimize verilmiş olmakla Umum müdür-lükçe gönderilen memur hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu :

2578 sayılı kanuna tevfikana mazbut vakıflara aid akar ve toprak satış bedellerinden yine maz-but vakıflara aid akarın tamiratına sarfedilmek üzere tavizen alınan 150 000 liranın mezkûr ka-nuna tevfikana beş sene zarfında ödenmesi iktiza ettiği halde Vakıflar umum müdürlüğü bütçesi-nin kifayetsizliği yüzünden ödenememiş oldu-ğundan bu meblâğın sarfolunduğu mahallerdeki mazbut vakıflar akar ve toprak satış bedellerin-den mahsubuna zaruret görülerek bu lâyihanın tanzim ve sevk edildiği mucib sebeblerin tedkikin-den ve alman izahattan anlaşılmiştir.

Ancak; bu mahsubun bir an evvel ierasını teshil maksadile 15 temmuz 1934 tarihine müsa-

dif olan 2578 sayılı kanunun meriyetinden iti-baren vuku bulan satış bedellerine de mahsub muamelesinin teşmili ve 1943 senesine kadar mah-subsuz kalması muhtemel olan paraların 1944 büt-çesinden tesviyesi muvafık olacağı düşünülerek lâyihanın birinci maddesi bu tadilâtle yeniden yazılmış ve diğer maddeleri ayenn kabul edil-miştir. Umumî Heyetin tasvibine konulmak üze-re Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis	Reis V.	M. M.
İsparta	Kayseri	Trabzon
Mükerrem Ünsal	F. Baysal	Sırrı Day
Kâtib		
İstanbul	Çanakkale	Diyarbakır
F. Öymen	R. Bulayırılı	R. Bekit
Elâziğ	Erzincan	Kastamonu
F. Altay	İ. Artun	T. Coşkan
Kırklareli	Kocaeli	Kütahya
B. Denker	A. S. Akbaytuğan	A. Tiridoğlu
Malatya	Maraş	Seyhan
O. Taner	M. Bozdoğan	Naci Eldeniz
Yozgad	Yozgad	
A. Sungur	S. İçöz	

HÜKÜMETİN TEKİLİFİ

Mazbut vakıflara aid akarların tamir ve ihyaları için 2578 sayılı kanun mucibince tavizen alınan yüz elli bin liranın ödenmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Mazbut vakıflara aid akarların tamir ve ihyaları için 2578 sayılı kanun mucibince mazbut vakıflara aid akar ve toprak satış bedellerinden tavizen alınan yüz elli bin lira, sarfedildiği mahallerin bu kanunun meriyetinden sonra tahsil edilecek mazbut vakıflara aid akar ve toprak satış bedellerinden ödenir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanun hükmünü icraya Başvekil memurdur.

19 - IV - 1939

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>T. F. Sılay</i>	<i>N. Tınaz</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>F. Öztrak</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V. ve G. İ. V. V.
<i>Yücel</i>		<i>H. Çakır</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Z. V. ve Na. V. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>		<i>Muhlis Erkmen</i>
Mu. Mü. V.		Ti. V.
<i>A. Çetinkaya</i>		<i>C. Erçin</i>

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Mazbut vakıflara aid akarların tamir ve ihyaları için 2578 sayılı kanun mucibince tavizen alınan 150 000 liranın ödenmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Mazbut vakıflara aid akarların tamir ve ihyaları için 2578 sayılı kanun mucibince mazbut vakıflara aid akar ve toprak satış bedellerinden tavizen alınan 150 000 lira, sarfedildiği mahallerin bu kanunun meriyetinden sonra tahsil edilecek mazbut vakıflara aid akar ve toprak satış bedellerinden azamî beş sene zarfında ödenir.

MADDE 2 — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Mazbut vakıflara aid akırların tamir ve ihyaları için 2578 sayılı kanun mucibince tavizen alınan 150 000 liranın ödenmesi hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1 — 2578 sayılı kanunla Vakıflar umum müdürlüğünce sarfına mezuniyet verilen 150 000 lira; mezkûr kanunun meriyeti tarihinden 1943 malî yılı sonuna kadar bu paraların sarf edildiği vilâyetlerin mazbut vakıflara aid akar ve toprak satış bedelleri tahsilâtından mahsub edilir. Mahsubu yapılamıyan kısmı 1944 yılı Vakıflar umum müdürlüğü bütçesine konacak tahsisattan tesviye olunur.

MADDE 2 — Hükümetin 2 nci maddesi aynen

MADDE 3 — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen